

Klasa 3 –grudzień– blok 1 – dzień 1

Scenariusz zajęć

Blok tygodniowy: Bogactwa ziemi.

Temat dnia: Z wizytą na Śląsku.

Cele zajęć:

Uczeń:

- wie, gdzie leży i z czego słynie Śląsk;
- układa odpowiedzi na pytania;
- wykonuje proste obliczenia zegarowe;
- zgodnie bawi się z rówieśnikami.

Metody: działalność praktyczna ucznia, ćwiczeniowa, burza mózgów, mapa pojęciowa, czytanie w słuchawkach

Techniki: patyczki, światła drogowe,

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa, grupowa.

Środki dydaktyczne: karta pracy, mapa Polski, szary papier, cenki, kolorowe mazaki, paski papieru do wpisywania skojarzeń, szary papier z narysowaną mapą myśli dla każdej grupy, flamastry, chusta animacyjna.

Przebieg zajęć

Część wstępna	Uwagi
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czynności organizacyjno – porządkowe (powitanie, kontrola obecności, przygotowanie do zajęć). 2. Liczmanek wita wszystkich uczniów i przedstawia uczniom cel zajęć: Podczas dzisiejszych zajęć, dowiemy się z czego słynie Śląsk.	
Część główna	Uwagi

1. Gdzie leży Śląsk? – wycieczka palcem po mapie.

Uczniowie wskazują na mapie Polski Śląsk, wymieniają największe miasta Śląska, / mogą wykorzystać stronę internetową¹, /określają ich położenie na mapie, wskazują rzeki i góry.

2. Układanie odpowiedzi na pytania – praca indywidualna.

- Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.
Odpowiedzi zapisz w zeszytach. Możesz skorzystać z tekstu o Śląsku oraz z zasobów Internetu.

/tekst:

Śląsk zajmuje południowo – zachodnią część Polski.

Dzieli się na Dolny Śląsk i Górny Śląsk. Słynie ze

znajdujących się na tym terenie złóż węgla

kamiennego, wydobywanego w kopalniach.

Największe pasma górskie w pobliżu Śląska to: Sudety z Karkonoszami oraz Beskid Śląski.

Śląsk oferuje liczne atrakcje przyrodnicze w postaci ciekawych wodospadów, urwisk, turni i przepaści wyżłobionych przez lodowiec, a znajdujących się na terenie parku narodowego.

Zabytkowe, historyczne miasta takie jak: Opole czy Kłodzko oraz największe miasto regionu – Wrocław na długo pozostaną w pamięci nie jednemu amatorowi zabytków./

-Gdzie leży Śląsk?

- Z czego słynie?

- Jakie są największe pasma górskie tego regionu?

- Jakie atrakcje oferuje Śląsk?

- Wymień zabytkowe miasta Śląska.

- Wymień 5 górniczych miast.

3. Zabawa w skojarzenia - „Śląsk”

- Uczniowie zapisują na kartkach wyrazy, które kojarzą im się ze Śląskiem. Następnie głośno je odczytują, a po konfrontacji powtarzające się wykreślają. Pozostałe zapisują na szarym papierze na promykach odchodzących od głównego wyrazu napisanego na chmurce.

/Śląsk: węgiel, góry, park narodowy, zespół, piosenki, górnik, kopalnia, kilof, szyby węglowe itp./.

4. Gwara śląska - „Łobocz, jak godajom Hanysy –

Szary papier, cenki, kolorowe mazaki, paski papieru do wpisywania skojarzeń.

¹ http://pl.wikipedia.org/wiki/Miasta_w_wojew%C3%B3dztwie_%C5%9B%C4%85skim

pozej ślonsko godka”.

-Korzystając ze słownika śląskiego – Gwara śląska – napisz 6 wyrazów, zwrotów w gwarze śląskiej². Naucz się ich na pamięć.

/np.

- bombon – cukierek
- blomwaza – wazon
- dziółcha – dziewczyna
- elefant – słoń
- kamrat – kolega
- kapuca – kaptur/.

Uczniowie zapisują swoje wyrazy w zeszytach, zwracają uwagę na estetyczne pismo i poprawność graficzną.

5. Ciekawostka Liczmanka:

„Czy wiecie, że w Polsce najwięcej złóż węgla i innych surowców naturalnych jest na Górnym Śląsku. Znajduje się tu wiele kopalń i wielkich zakładów przemysłowych. Stolicą Górnego Śląska są Katowice. Jeszcze dwieście lat temu Górny Śląsk był porośnięty lasami. Dzisiaj odnosi się wrażenie, że to jedno wielkie miasto kopalń, hut i fabryk. Kopalnie łatwo rozpoznać po charakterystycznych wyciągach szybowych, które służą do transportu węgla, osób i materiałów, a także po hałdach, czyli górach odpadów kopalnianych.”³

6. Zadanko Liczmanka.

Tata wyszedł do pracy w kopalni o godzinie 5.00. W pracy przebywał 6 godzin. Dojazd w obie strony zajął mu 2 godziny.

Czy tata zdąży na obiad z rodziną zaplanowany na godzinę 14.00?

7. Działania manipulacyjne na zegarach – ćwiczenia i zabawy.

- Wskazywanie podanych godzin na zegarze. Nauczyciel podaje godziny, a uczniowie pokazują je na swoich zegarach.
- Nauczyciel pokazuje godziny i za pomocą patyczków wyznacza uczniów do odpowiedzi: Która to godzina?
- Nauczyciel podaje godzinę i prosi, aby uczniowie na swoich zegarach pokazali godzinę o 2 godziny późniejszą.

Rozwiązywanie zadań - obliczenia zegarowe – praca indywidualna z kartą pracy.

Zadanie 1

Każdy następny zegar wskazuje godzinę o 3 godziny późniejszą niż poprzedni. Narysuj wskazówki, pod

Karta pracy: Z wizytą na Śląsku

² <http://www.fazi.nstrefa.pl/slownikslaski.html>

³ Aleksandra Michałowska „Sto wierszy na każdą okazję”, wydawnictwo Siedmioróg, Wrocław 2010.

zegarami napisz godzinę.

Zadanie 2

Każdy następny zegar wskazuje godzinę o 3 godziny wcześniejszą niż poprzedni. Narysuj wskazówki, pod zegarami napisz godzinę.

Zadanie 3

Mama skończyła przygotowywanie kolacji dla całej rodziny o godzinie 18.30. Rozpoczęła ją godzinę wcześniej.

Zaznacz na zegarach:

- Na pierwszym - godzinę rozpoczęcia przygotowań do kolacji.
  - Na drugim godzinę ukończenia przygotowań do kolacji.
- Cała rodzina jest już w domu od godziny 19.00, a babcia 16.00 rana. Czy zdążą wszyscy na kolację?.

Zadanie 4

Rodzice Kasi wychodzą do pracy o różnych godzinach. Tata o 7.00, a mama o 6.00.

Pracują po 6 godzin dziennie.

Dojazd do pracy zajmuje mamie 2 godziny, tacie 3 godziny.

Po pracy wracają do domu.

Na pierwszym zegarze zaznacz godzinę powrotu mamy, a na drugim godzinę powrotu taty.

-Kto będzie wcześniej w domu?

-Czy zdążą razem zjeść obiad przygotowany przez babcię na godzinę 17.00?

Uczniowie wykonują zadania w karcie pracy. Jeśli mają problemy ze zrozumieniem treści zadania, sygnalizują to za pomocą techniki świateł drogowych.

8. Pytanko Liczmanka: Z czego słynie Śląsk i dlaczego jest tak ważnym regionem Polski?

Uczniowie zapisują swoje pomysły na karteczkach. Potem uczniowie uzgadniają propozycje odpowiedzi w parach, następnie w czwórkach, ósemkach - wylosowani za pomocą patyczków uczniowie prezentują swoje wypowiedzi na forum klasy.

9. „ Nauka piosenki „Zasiali górale”

- Wysłuchanie piosenki „Zasiali górale..” w wykonaniu zespołu Śląsk.

- Czytanie w słuchawkach tekstu piosenki ze zwróceniem uwagi na niezrozumiałe wyrazy – podkreślenie ich w tekście.

Tekst piosenki „Zasiali górale”⁴

„Zasiali górale owies, owies,

Karta pracy: Z wizytą na Śląsku
Tekst piosenki: „Zasiali górale”.

⁴ http://bibliotekapiosenki.pl/Zasiali_gorale

od końca do końca, tak jest, tak jest!
zasiali górale żytko, żytko,
od końca do końca wszystko, wszystko!
A mom ci jo mendelicek w domu dwa, w domu dwa!
U sąsiada śwarnych dziewuch gromada, gromada!
A mom ci ja trzy mendele, w domu dwa, w domu
dwa!
Żadna mi się nie podoba, tylko ta, tylko ta!”.

- Wyjaśnienie nieznananych słów takich jak: mendel, gromada, dziewucha, mendeliczek.
- Nauka tekstu pierwszej zwrotki przez dopowiadanie.
- Wspólny śpiew piosenki.

10. Zabawy z chustą animacyjną przy muzyce i nie tylko.
Kolorowe niebo

- a) Kilku uczniów chowa się pod chustę i kładzie się na podłodze. Chusta – to ich niebo. Pozostali uczniowie trzymają chustę i poruszając nią robią fale: najpierw powoli, a potem coraz szybciej.
- b) Pod chustę wchodzi inni uczniowie – dwóch, trzech. Grupa wachluje chustą na wysokości pasa, potem wysoko, a następnie coraz niżej. Następnie kładzie ją na leżących.
- c) Pod chustę wchodzi większa liczba dzieci. Kładzie się na podłodze. Rękami i nogami odpycha falującą chustę. Po chwili cała grupa stara się ją utrzymać w górze, a następnie opuścić.

Tańcząca chusta

- a) Nauczyciel prezentuje różne dowolne fragmenty muzyczne, o różnej dynamice. Uczniowie trzymają chustę i poruszają nią w takt melodii, falując, zatrzymując lub zmieniając tempo wachlowania./można wykorzystać śląskie melodie ludowe/

Chusta animacyjna

Część końcowa	Uwagi
<ol style="list-style-type: none"> Podsumowanie zajęć – tworzenie mapy pojęciowej do wyrażenia: Warto odwiedzić Śląsk, bo ... -Uczniowie pracują w czteroosobowych grupach. Każda grupa ma rozrysowaną na szarym papierze mapę myśli, którą wspólnie uzupełnia swoimi propozycjami. Po zakończeniu pracy, prezentuje mapę swoim kolegom. Zadanie i omówienie pracy domowej . Przygotowanie informacji na temat patronki górników. 	<p>Szary papier z narysowaną mapą myśli dla każdej grypy, cenki, flamastry.</p> <p>Praca domowa do wyboru Przygotuję informacje o patronce górników.</p>

Proponowany zapis w dzienniku:

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Gdzie leży Śląsk? – wycieczka palcem po mapie. Układanie odpowiedzi na pytania. Zabawa w skojarzenia - „Śląsk”. Gwara śląska - „Łobocz, jak godajom Hanysy. Działania manipulacyjne na zegarach – ćwiczenia i zabawy. Z czego słynie Śląsk i dlaczego jest tak ważnym regionem Polski? Nauka piosenki „Zasiali górale” Zabawy z chustą animacyjną przy muzyce i nie tylko.

Podstawa programowa	<p>Dokument „Podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej”</p> <p>W zakresie edukacji polonistycznej:</p> <p>1.1.b. czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci i wyciąga z nich wnioski;</p> <p>1.3.c. wyszukuje w tekście potrzebne informacje;</p> <p>1.3.f. pisze czytelnie i estetycznie, dba o poprawność ortograficzną oraz interpunkcyjną.</p> <p>1.3.g. przepisuje teksty.</p> <p>W zakresie edukacji muzycznej:</p> <p>3.1.a. śpiewa proste melodie, śpiewa z pamięci piosenki i ze słuchu.</p> <p>w zakresie edukacji społecznej:</p> <p>5.4. współpracuje z innymi w zabawie, przestrzega obowiązujących reguł.</p> <p>W zakresie edukacji matematycznej:</p> <p>7.8. 4. rozwiązuje proste zadania tekstowe;</p> <p>7.15. odczytuje wskazania zegarów ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny; wykonuje proste obliczenia zegarowe.</p> <p>W zakresie zajęć komputerowych:</p> <p>8.1. posługuje się komputerem w podstawowym zakresie;</p> <p>8.3. wyszukuje informacje i korzysta z nich; przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe.</p> <p>W zakresie wychowania fizycznego i edukacji zdrowotnej:</p> <p>10.1.c. potrafi pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne;</p> <p>10.3.c. bierze udział w zabawach, respektując reguły.</p>
Opis zawartości zasobu	<p>Scenariusz zawiera: ćwiczenia z mapą, układanie odpowiedzi na pytania, zabawę w skojarzenia, ćwiczenia w wyszukiwaniu wyrazów w gwarze śląskiej, ciekawostkę i zadanko Liczmanka, działania manipulacyjne na zegarach, naukę piosenki „Zasiali górale”, zabawy z chustą animacyjną przy muzyce i nie tylko.</p>
Autorzy	Barbara Goliszek